

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandelijksch officieel orgaan van den Nederl. R. K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch. Oppericht 29 Aug. 1909
Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd — „Ĉion per amo, nenion per forto.” (S. Fr. de Sales).

VASTE MEDEWERKERS: Br. AUGUSTINUS, H. DAMEN, Br. EULOGIUS, PATER CALL. PRELLER O.P., H. A. ROELOFS, P. A. SCHENDELER en H. B. van ZWET

Abonnementsprijs f 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono . . f 2.—

Hoofredactie:
P. HEILKER TE HOOFDDORP.
Adres van Administratie:
H. A. ROELOFS TE 's HERTOGENBOSCH.

Afzonderlijke nummers 15 Cts.
Advertentiën per vakje 75 Cts.

OFICIALA PARTO

Den besturen der plaatselijke vereenigeningen wordt in herinnering gebracht, dat voorstellen voor de a.s. jaarvergadering uiterlijk 1 Maart 1927 moeten ingediend zijn bij het Secretariaat.

Tevens wordt dan verwacht, dat kandidaten voor leden van het Dagelijksch Bestuur worden opgegeven.

Het Dagelijksch Bestuur, hetwelk thans gevormd wordt door de heeren P. Heilker, P. A. Schendeler, H. B. van Zwet, H. A. Roelofs, F. Marree, H. Damen, de Weleerw. Heer C. Preller, de Eerw. Br. Augustinus en Mej. A. Beek treedt volgens het reglement in zijn geheel af, doch is terstond herkiesbaar.

Tot leden van het Dagelijksch Bestuur zijn verkiesbaar de begunstigers en alle leden van de aangesloten vereenigeningen.

Tijd en plaats der jaarvergadering zal nader bekend gemaakt worden.

Ŝanĝoj en la anarlisto UNUIĜOJ

„La Eĥo de Kuiklando”, Cuyk.

Nova membro:

S-ro van Hulten, Vilaĝestro, Haps.

Adressanĝo:

S-ro P. M. Arts, B.g. Cuyk.

Nova prezidanto:

S-ro van Heerenveld, Cuyk.

FAVORANTOJ

Nova:

F-ino M. v. d. Vleuten, Huize „Mon Repos”,
Best (N.B.).

PETO! Ni petas insiste al la sekretarioj (inoj) de la unuiĝoj ĉiam sendi la ŝanĝojn en la anarlisto ĉiumonate antaŭ la 20 a al la sekretarioj:

Schoolpad 21, Laren (N.-H.)

Saman peton al la favorantoj pri adressanĝoj. Plendojn pri la neregula ricevo de nia organo „Nederlanda Katoliko” al la sama adreso.

La ĉefsekretario,
H. B. VAN ZWET.

Onze Hooge Beschermheer

DE dagbladen hebben het reeds in twee en een halve regel vermeld: Naar we vernemen heeft Zijne Excellentie de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen het beschermheerschap aanvaard over het derde nationale esperanto-congres.

Een simpel berichtje, maar van ongemeene beteekenis voor onze beweging: een Nederlandsche Minister, die met zijn naam en waardigheid beschermend, als wilde hij bij voorbaat reeds alle critiek op ons streven den kop indrukken, vóór ons gaat staan.

Ja, we wisten al lang, dat deze minister van onderwijs in menig opzicht doortast, waar reeds lang, veel te lang gearzeld is; terwijl vele andere wijzen elkaar òf in 't haar zitten òf elkander npraten, heeft de minister een eigen gevormd oordeel.

De daad van het aanvaarden van het beschermheerschap over ons congres kan in haar beteekenis niet hoog genoeg aangeslagen worden.

Wij esperantisten — en er zijn vele duizenden in ons klein land — hebben nu een dure plicht: het congres niet enkel te doen slagen, maar het te

doen schitteren. Nu of nooit! Dat moeten we allen zeggen, nu of nooit zal de beweging doordringen tot in alle, zelfs de hoogste kringen.

Hebben we niet reeds ver, ver over de 1000 *geëxamineerde* esperantisten? En kan daarvan niet de helft naar Haarlem komen en de andere helft thuisblijven doch steunen als helpcongressist?

De schittering van ons derde congres in Haarlem zal des te heller zijn naarmate de deelname groter is.

Elders vindt ge de lijst van inschrijvingen tot heden. Staat Uw naam er al bij? Nog niet? Maar dan *moet* die in het volgend nummer, hoor! Men heeft mij als voorzitter van het konstant kongreskomité aangewezen en dat legt mij verplichtingen op, maar U ook. Met mijn trouwe helpers Van Tinteren en Krijt, benevens het nijvere plaatselijk komité in Haarlem heb ik al heel veel kunnen doen en ook bereikt. Wij kunnen veel, maar niet alles; van U hangt af o.m. of:

1. Dr. Edmond Privat komt spreken;

2. Het congres per radio wordt uitgezonden.

Verdere grootsche plannen verklap ik nog niet, maar wees er zeker van, dat ge versted zult staan als ge *niet* helpt, maar versted in de derde macht, als ge 't *wel* doet. Mag ik op 500 man rekenen? De volgende lijst van inschrijvingen zij Uw „Ja, we willen”.

Hoofddorp, P. HEILKER

3de Nederlandsche Esperanto Kongres

LISTO DE KONGRESANOJ

- 1 Dreves Uitterdijk, Hilversum.
- 2 J. van Hengel, Eemnes.
- 3 E. de Wolf Jr., Haarlem.
- 4 G. Hoogeveen, Haarlem.
- 5 J. van Weerhorst, Nijmegen.
- 6 J. Alberda, Nijmegen.
- 7 A. H. Jansen, Nijmegen.
- 8 A. A. van Straten, Nijmegen.
- 9 H. de Lepper, Nijmegen.
- 10 L. Kwak, Nijmegen.
- 11 C. Govers, den Helder.
- 12 Pastoor L. Poell, Gemert.
- 13 Ir. J. R. G. Isbrücker, Den Haag.
- 14 Mevr. J. C. Isbrücker, Den Haag.
- 15 C. Diepstraten, Breda.
- 16 G. Nijssen, Utrecht.
- 17 H. Donker, Amsterdam.
- 18 Mevr. A. D. W. Donker-Hermans, A'dam.
- 19 H. A. Scharwächter, den Haag.
- 20 J. van Diemen, Haarlem.
- 21 L. J. Vogels, Haarlem.
- 22 W. Pelsma, Haarlem.
- 23 B. Ooms, Haarlem.
- 24 J. Vollaerts, Haarlem.
- 25 P. Heilker, Hoofddorp.
- 26 Mevr. Heilker, Hoofddorp.
- 27 A. Rutgers, Haarlem.
- 28 J. H. W. Habermehl, Haarlem.
- 29 P. J. J. de Graaf, Haarlem.
- 30 Mej. A. W. F. L. Aalders, Rijssen.
- 31 M. G. Kramers, Apeldoorn.
- 32 Mevr. A. J. v. d. Heiden-Lefeber, A'dam.
- 33 Mevr. Reinier, Amsterdam.
- 34 J. L. Mast, Amsterdam.
- 35 H. G. J. Majoor, Haarlem.
- 36 Mej. E. v. d. Stoop, Haarlem.
- 37 „ M. Aandekerk, Haarlem.
- 38 „ G. Kroon van Diest, Haarlem.
- 39 „ A. Vollaerts, Haarlem.
- 40 „ Molenaar, Haarlem.
- 41 „ C. Ooms, Haarlem.
- 42 „ P. Pieper, Haarlem.
- 43 J. Nederstigt, Haarlem.
- 44 Mej. Ijzendoorn, Haarlem.
- 45 „ G. J. Schaafsma, Heemstede.
- 46 „ M. A. C. Schaafsma, Heemstede.
- 47 „ S. Schaafsma, Heemstede.
- 48 G. Hoogeboom, Schoten.
- 49 Mevr. Hoogeboom, Schoten.
- 50 J. B. B. Dufrenne, Amsterdam.
- 51 Y. A. M. Bos, Amsterdam.
- 52 Mej. M. Koekebakker, Amsterdam.
- 53 Mevr. Stadt, Amsterdam.
- 54 H. Veenstra, Amsterdam.
- 55 C. F. W. Zeegers, Amsterdam.
- 56 W. Baaten, Utrecht.
- 57 J. C. Peereboom, Haarlem.
- 58 Mej. A. van Andel, Leeuwarden.
- 59 Dr. C. v. d. Meulen, Haarlem.
- 60 Mevr. A. G. de Wolf-Akkerman, Haarlem.
- 61 Mevr. M. E. Huizinga-Cleveringa, Haarlem.
- 62 A. M. J. Sevenhuijsen, Haarlem.
- 63 W. van Ree, Haarlem.
- 64 Mej. C. G. Blom, Haarlem.
- 65 Mevr. J. W. van Ree-Rutgers, Haarlem.
- 66 Mej. A. M. J. van Doorn, Haarlem.

- 67 Mej. M. C. van Doorn, Haarlem.
 68 J. Klever, Maartensdijk.
 69 G. R. Sikking, Amsterdam.
 70 A. Blanco Hoevers, den Haag.
 71 Mej. M. van Essen, Marken Binnen.
 72 „ W. M. Brusse, Amsterdam.
 73 „ A. Brusse, Haarlem
 74 M. C. de Jong, Haarlem.
 75 Mevr. L. W. Rutgers-Wiggers, Haarlem.
 76 „ J. Geill-Marais, Apeldoorn.
 77 „ A. W. Braat-Braat, Heemstede.
 78 Th. Donkersloot, Haarlem.
 79 Mevr. M. C. Donkersloot-Wiggers, Haarlem.
 80 P. C. Akkerman, Haarlem.
 81 E. A. Cats, Haarlem.
 82 J. Blom, Haarlem.
 83 W. M. de Boer, Heemstede.
 84 Mej. C. J. Heiboer, Haarlem.
 85 „ J. W. Ankersmit, Haarlem.
 86 Mevr. de Wed. J. W. Sevenhuijsen, Haarlem.

ENLANDA KRONIKO

„STUDADO POST LABORO“ Wormerveer

La 28an de novembro nia klubo festis sian unuan lustron. La prezidanto, s-ro G. Oudejans, malfermis la kunsidon per la kristana saluto kaj bonvenis la ĉeestantojn, precipe nian paroĥestron, pastron Rombouts, kiu tre interesiĝas pri nia lingvo. Prezidanto parolis kelkajn dankajn vortojn al nia estimata prezidanto de la landa ligo katolika, s-ro P. Heilker, kiu antaŭ kvin jaroj, post belega propaganda parolado povis fondi nian klubon. La raporto de nia sekretario montris, ke ni povas esti kontentaj pri la pasintaj jaroj. Ĉiun jaron la klubo komencis kurson, la partoprenintoj al la esperantaj ekzamenoj ĉiuj sukcesis, membroj el la klubo ĉeestis tri kongresojn internaciajn, nome Nijmegen, Nürnberg kaj Parizo. Ankaŭ ni vizitis la du naciajn kongresojn, kaj ĉiujn jarkunvenojn de Nederlanda Katoliko, kaj diversajn landtagojn. La klubo havas bibliotekon kaj ankaŭ ŝparkason, kies celo estas, per ŝparado partopreni al kongreso internacia. La skriban kurson el Nijmegen ni propagandis per 500 propagand-biletoj, kiujn ni disdonis ĉe la katolikoj de Wormerveer. La prezidanto dankas la sekretarion kaj je la fino de la kunveno li demandis al la ĉeestantoj ĉiam kaj ĉie propagandi nian lingvon, por

ke, ankaŭ per nia helpo, la Esperanto movado kresku kaj floru.

J. SIERHUIS, Sekr.

(Ne pli frue aperis pro sendo al neĝusta adreso. Red.)

Esperanto-Lectuur

ALS lid der commissie voor Lectuur en Studie van „Nederlanda Katoliko“ wordt mij herhaaldelijk opgave verzocht van voor katholieken aanbevelenswaardige werken in Esperanto, een verzoek, waaraan ik natuurlijk voldoe, maar steeds met eenig angstig gevoel. Iedereen begrijpt, dat het niet hetzelfde is, lectuur op te geven voor volwassenen of voor kinderen, voor menschen van hoogere, middelmatige, of geringe ontwikkeling. Eene juiste opgave zou men dus alleen maar kunnen verstrekken, als men den aanvrager persoonlijk goed kent, — en men zelf geheel de Esperanto-literatuur doorworsteld heeft. Aan dit laatste durf ik mij niet te wagen. Niet alleen, dat m'n financiën dat niet zouden toelaten — men schijnt op Esperanto-gebied niet erg royaal met present-exemplaren, maar, door ondervinding geleerd, is het steeds met zekeren schroom, dat ik aan de lezing van een pas verschenen werk begin: er is o, zooveel kaf onder het koren. Hoe vaak ontmoeten we geen uitdrukkingen, die onze katholieke overtuiging een trap geven, en waarom moeten in zelfs kleine en simpele verhaaltjes situaties voorkomen, die ons zedelijk gevoel schokken? Kunnen dan heusch de meeste Esperanto-schrijvers zich niet tot iets hoogers, iets edelers verheffen? Dat ze dan liever hunne pen laten rusten. Wil men vertalen, goed, dat men dan beginne aan werken, die den geest ontwikkelen en veredelen, maar onze wereldtaal moet ons te dierbaar zijn om ze te verontreinigen in den modderpoel der zedeloze natuur. In ieder geval: wij, katholieken doen daaraan niet mee. Wie ons een ruiker wil aanbieden, moet zelfs den schijn vermijden, dat hij geplukt is op een mesthoop. Als wij dan weigeren, hem aan te nemen, heeft hij dat aan zich zelf te wijten . . .

Is dus onze taak, goede Esperanto-lectuur aan te wijzen, moeilijk, gelukkig zijn er eenige omstandigheden, die in den laatsten tijd ons werk vergemakkelijkt hebben.

Op de eerste plaats wil ik daarbij wijzen op de recenties, die geregeld verschijnen in „Espero Katolika”. We vinden daarin een betrouwbaars gids, die ons onomwonden de gevaarlijke plekken aanwijst. Ik kan me wel voorstellen, dat niet alle schrijvers en uitgevers er voor te vinden zijn, hunne uitgaven ter recentie aan de redactie van „Espero Katolika” op te zenden: al heeft men den mond vol vuile taal, men is daarom nog niet graag „smeerpoes” genoemd. Maar daarom maakt het de zaak reeds verdacht, als een of ander werk *niet* in „Espero Katolika” gerecenseerd is, en wij moeten dan ook den vasten stelregel huldigen: geene Esperanto-werken te lezen, die niet in „Espero Katolika” besproken zijn. 't Is waar; er zal dan heel wat onder ons ongelezen blijven, maar 't zal eensdeels het debiet der waarlijk goede lectuur vergrooten, en anderdeels het schrijven en uitgeven van goede Esperanto-werken aanmoedigen.

Speciaal wil ik hier de aandacht van alle katholieke Esperantisten in ons land vestigen op het mooie werk van Dr. Halbedl uit Graz: „Respondoj al kontraŭreligiaj paroloj”, eene degelijke vertaling van het apologetische werk van M^{onsieur} De Ségur, voor f 2.— bij ondergeteekende verkrijgbaar. En voor hen, die graag Esperantolecture willen aanschaffen van minderen prijs, kan ik ten zeerste aanbevelen de werkjes „Parvuli”, „La Universala Reĝeco de Jesu-Kristo” en „Nova Afriko”, die ieder tegen den simplen prijs van 15 cent bij ondergeteekende te bekomen zijn. Deze laatste drie werkjes zijn uitgaven van de „Societo Sankta-Mihaelo”, eene stichting van den kranige redacteur van „Espero Katolika”, Pastro Ramboux, waarover ik in dit verband nog iets wil zeggen.

Deze Vereeniging is opgericht met het speciale doel: De uitgave van katholieke Esperanto-werken, waardoor wij dus zullen bereiken: niet alleen dat wij, Katholieken, voldoende betrouwbare literatuur zullen krijgen, maar ook, dat andersdenkenden door die literatuur kennis zullen kunnen maken met onze katholieke godsdienst- en zedeleer, waarover in vele kringen de zonderlingste denkbeelden bestaan. Ieder steune dus deze vereeniging naar vermogen. Men kan dit doen op drie manieren. Ten eerste als „Amiko” door 500 fr. (f 50.—) ineens te storten, ten tweede als „Bonfaranto” door jaarlijksche betaling van 25 fr. (f 2.50), ten derde als „Aprobanto” door jaarlijksche betaling van 5 fr. (50 cent).

Alle betalingen, zoowel voor bedoelde vereeniging als voor bovengenoemde uitgaven, alsmede voor abonnement op „Espero Katolika” kunnen bij ondergeteekende geschieden. Ook heb ik in voorraad het mooie Esperanto-kerkboek „Spirita Juvelaro” tegen den prijs van f 1.50 verguld, en f 1.— rood op snee. Ik moet echter aandringen op vooruitbetaling, liefst op postrekening no. 77739, daar dit nogal eens vergeten wordt en dit vertraging van toezending kan ten gevolge hebben.

Laten nu alle katholieke Esperantisten deze zaak eens flink aanpakken, vast het voornemen makende geen Esperanto lectuur te koopen dan zulke, waarvan we de zekerheid hebben, dat ze „goed” is. Als iedereen daarin zijn plicht kent en ook vervult, dan zal daardoor een sterke dam worden opgeworpen tegen de „literaturaĉo”, die helaas een nog al te groote plaats beslaat in de catalogi onzer Esperanto-werken.

„Iedere plaats, die niet door het goede wordt ingenomen, is eene verovering van het kwaad.”

*P. A. Schendeler, Ĝen. Sekr. de I.K.U.E.
Prins Hendrikstraat 30e, Eindhoven.*

MISIA BULTENO

La religio de la Javanoj

Estas konate, ke pratempe la loĝantaro de Javo konfesis la animismon. Pliposte sentigis sian influon la superregado de la Prahindoj, ĝis kiam siavice la Hindismo estis grandparte forpuŝata de la pli malfrua Mahometismo. El la hinda epoko datumigas multe da templaj ruinoj en meza kaj orienta partoj de Javo. Unu el la plej grandaj estas la „Borobudur”, impresiga brilefama monumento.

De la flanko de la registaro nuntempe la Islamo estas rigardata kiel la religio de la Javanoj, kaj sekve oni apartenigas ĉion Javanon al la mahometanoj, se ne, ke montriĝas la malo. Tiu ĉi konduto de la landestraro efektive igas, ke islamaj kutimoj kaj moroj penetras ĉiam pli kaj pli la javanan socion. Ĉar ekzemple la mahometana pastro samfoje estas registra oficisto de la civilularo, li benas la geedziĝantojn laŭ islama rito. El tio tamen neniel sekvas, ke la feliĉuloj aliĝadas la religion mahometan.

Estas vere, ke en kelkaj regionoj la loĝantaro estas mahometana, en unu pli, en aliaj malpli fervore plenumante sian devaron religian.

(Daŭrigota).